

RiksSår

Verksamhetsberättelse för år 2015

Byte av IT plattform

Utveckling och uppjustering till RiksSår 2.0 har skett under hela 2015 på UCR efter byte av IT- plattform från EyeNet Sweden till UCR. Detta möjliggör den planerade sammanlänkningen med Senior Alert av patientgruppen med trycksår, som registreras av samma personalkategorier både i Senior Alert (prevalens och prevention) och i RiksSår (behandling och uppföljning). En länkning mellan registren ger klara vinster med ett utökat samarbete både för vår gemensamma målgrupp, d.v.s. patienter med svårläkta sår och för sjukvårdshuvudmännen.

Arbetet med att göra förbättrade rapporter i registret har pågått under 2015. I slutet av året blev förbättringsrapporten klar och ligger tillgänglig för registratorerna.

Övriga rapporter såsom verksamhets- och behandlingsrapporten arbetas fram allt eftersom.

Under hösten har det pågått ett stort arbete med att flytta över registreringar från RiksSår 1.0 till 2.0. Detta har skett manuellt och varje registrator har blivit informerad och hänvisad till att fortsätta registrera i den nya modulen.

Patient- och anhörigrepresentanter och nybildad patientförening

RiksSårs styrgrupp har sedan 2014 två patient- och anhörigrepresentanter, Inger Jardevi och Harry Hansson, som under 2015 bildat en förening och medverkat i en rapport för patienter och anhöriga. I rapporten, som finns tillgänglig på hemsidan www.rikssar.se, finns kontaktuppgifter till Inger och Harry liksom information om sårkontakter runt om i Sverige. Där finns också en checklista för de som drabbats av ett svårläkt sår. Patientrepresentanten Inger berättar i en film om hur det är att leva med ett svårläkt sår www.rikssar.se och hur en lyckad behandling gick till genom användning av RiksSår.

Ökad täckningsgrad

Arbetet med att öka täckningsgraden har fortgått under hela 2015. Olika projekt har genomförts. I Ronneby kommun har antalet registreringar ökat från 10 % till 90 % i samband med ett förbättringsprojekt där en förbättringscoach från RiksSår tillsammans med en projektansvarig distriktssköterska implementerat RiksSår i kommunens hemsjukvård och särskilda boende.

Under hösten har en utbildningssatsning genomförts i hälsovalet i Blekinge, där all personal på samtliga vårdcentraler har fått utbildning kring kvalitetsregistret och registreringsteknik tillsammans med utbildning i behandling av svårläkta sår. Ca 175 personer (läkare, distriktssköterskor, undersköterskor) har deltagit i denna utbildning. Under 2015 har en stor satsning i Gävleborgs kommun genomförts för att implementera RiksSår. Fysiska träffar med representant från RiksSår liksom ett stort antal webbseminarium har genomförts.

RiksSårs regionala koordinator i Norra Sverige har under året medverkat till att utvecklingsledare och MAS beslutat att införa RiksSår i hela Jämtland/Härjedalen. Implementeringsarbetet fortskrider nu på enhetsnivå.

Under 2015 har

- antalet patienter registrerade i RiksSår ökat från 3568 till 3933, dvs en ökning med ca 10%.

- antalet användare har minskat från 542 till 488.

- antalet anslutna enheter har minskat från 344 till 259.

Minskningen av enheter/användare beror på den översyn som gjorts i samband med uppdatering av registret till RiksSår 2.0 och överflyttning av data från 1.0 till 2.0.

Vid denna uppdatering har vi kunnat validera registret genom en rensning av inaktiva enheter/användare. Vi har också slagit ihop många små enheter till större enheter inom samma kommun, då detta varit ett önskemål från användarna.

- 109 enheter är helt nya för registret 2015 (109/259). Dessa nya enheter är geografiskt spridda över hela landet.

Fördelen är att vi nu har ett register med aktiva enheter/användare, som i högre grad avspeglar verkligheten.

www.kvalitetsportal.se

Valda RiksSårsdata som antibiotikaförbrukning för patienter med svårsläkta sår redovisas via Kvalitetsportalen

Vilken nytta gör registret?

Nyttan för patienten är stor genom säkerställd diagnos, kortare läkningstid, kontinuitet i behandlingen, minskad antibiotikabehandling och fokus på livskvalitet bl.a. smärta.

Nyttan för personal är likaledes stor med en kliniskt värdefull checklista, uppgifter om enhetens verksamhet och fokus på förbättringsområden.

Nyttan för hälso- och sjukvården är att få en heltäckande bild av sårproblematiken på nationell nivå, minskad antibiotikaresistens, säkrad kvalitetsförbättring för denna patientgrupp och stora kostnadsbesparingar pga. minskade läkningstider.

RiksSår har bidragit till betydande forskning inom området svårsläkta sår och är ett register med mycket goda förutsättningar för fortsatt framgångsrik registerbaserad forskning. Det finns en stor efterfrågan om tillgång till registrets data för forskning både på kandidat-, magister-, ST- och doktorandnivå, dvs framtidens forskare liksom bland etablerade forskare inom sårområdet både nationellt och internationellt.

Utveckling av registret

RiksSårs bed side app

RiksSår har utvecklat ett teknikstöd i form av en bed side app, där man via en smartphone enkelt loggar in i registret. Denna webb applikation kommer att underlätta för vårdpersonal att snabbare och effektivare dokumentera patientdata både vid hembesök och i kommunala boenden, där datorer ofta saknas. RiksSår kommer att ha det övergripande ansvaret för den fortsatta tekniska utvecklingen av bed-side appen i samarbete med UCR.

NPDI (Nationella programmet för datainsamling): Journal – register

I Sverige finns ett stort antal journalsystem, som inte är kompatibla, dvs. systemen "talar inte med varandra". Detta skapar svårigheter eftersom patienter med sår behandlas inom olika vårdinstanser, dvs. dokumenteras inom olika journalsystem. En tidstjuv i dag

är den dubbelregistrering som sker, då data samlas in både i journalsystemet och i de nationella kvalitetsregistren. Datainsamlingen är därför inte alltid kvalitetssäkrad. En direktöverföring av data från journal till register skulle både förenkla och ge säkra patientdata. Både RiksSår och Senior alert ingår i det pågående SKL-projektet NPD_i, vilket innebär bl.a. att båda registren har samma nomenklatur/termer, som underlättar direktöverföring av data vid den planerade sammanlänningen mellan registren under 2016. Båda registren är under 2015 även mappade enligt SnoMed CT.

SÅRSMART

Strama Stockholm har, tillsammans med RiksSårs styrgrupp, påbörjat en webbutbildning för smartphone. Sårsmart, som är en lättillgänglig kunskapsbas med beskrivning av olika behandlingsstrategier för svårläkta sår, inklusive trycksår, som stöd för vårdpersonal. Denna webbutbildning kommer att lanseras under våren 2016.

Samarbete med andra register

RiksSår och Senior alert

Sedan flera år finns ett väletablerat samarbete mellan de båda kvalitetsregistren RiksSår och Senior alert. Registerhållarna och de nationella koordinatörerna ingår i varandras styrgrupp och registren delar CPUA (Centralt personuppgiftsansvar), Region Jönköpings län, för att kunna genomföra gemensamma forskningsprojekt.

I den planerade sammanlänningen under 2016 kommer registren att dela data för att följa patienter med trycksår från prevention genom behandling till läkning.

I ***NATIONELLA DIABETESREGISTRET (NDR)*** registreras diabetesfotsår men för att få uppgifter om sårhäkningsstid, behandlingsstrategier, antibiotika- och smärtbehandling liksom komplikationer, borde NDR sammanlänkas med RiksSår. En dialog förs mellan RiksSår och NDR sedan några år för att, som i Senior Alert, kunna följa patienten fram till sårhäkning/amputation.

SWEDVASC registrerar bl.a. cirkulationsstörningar i benen och kärlkirurgiska interventioner. Det finns viss brist på data avseende sår och sårhäkning efter kärlkirurgiska interventioner. Vi har inlett ett samarbete med Swedvasc, då det torde ge vinster att sammanlänka data från Swedvasc och RiksSår på liknande sätt som med Senior Alert. I RiksSårs styrgrupp ingår två kärlkirurger från Swedvasc. Båda registren har samma IT-plattform.

En dialog pågår med ***NATIONELLT PRIMÄRVÅRDSREGISTER (NPR)*** avseende indikatorn bensår, där de variabler som ingår i RiksSår väl når upp till NPRs ambition. Att använda redan befintligt register, RiksSår, som är väl utvecklat med hög innovativ teknik med bred förankring inom primärvården, vore ett värdefullt tillskott till NPR, då samarbete gynnar både patienter, personal och hälso- och sjukvården i stort.

Samarbete med specialistföreningar

SSDV (Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi)

Genom att starta en intressegrupp för bensår inom SSDV kan allmänmedicin och dermatologi mötas och tillsammans verka för bästa möjliga vård för patienter med svårläkta sår. RiksSår är ett av tre register som används av hudläkare.

SFAM (Svensk förening för allmänmedicin)

RiksSår ingår i SFAMs referensgrupp LÄRANDE & UTVECKLING.

Dialog har påbörjats med SKLs projektgrupp med uppdrag att utarbeta ett Nationellt Kunskapsstöd för primärvården, där RiksSår och sårwebben kan stå som bas för nationella behandlingsrekommendationer.

Forskning

Telemedicin

”TeleUlcer - Telemedicin och RiksSår - modern sårbehandling för patienter och personal” är ett pågående doktorandarbete vid Lunds Universitet av allmänläkare Hanna Wickström. Syftet är att undersöka om telemedicin minskar tid till diagnos, ökar läkartillgängligheten, minskar sårläkningstid, påskyndar insättning och uppföljning av smärtlindring, ökar patienters livskvalitet mätt med EQ-5D, förbättrar säkerheten för dokumentation i patientens journal, påverkar personal- och patientnöjdhet/följsamhet och besparar patienter/personal resor till/från läkarbesök. I projektet används även europeiska modellen MAST, Model for Assessment of Telemedicine.

RiksSår är långt kommen inom E-hälsa sektorn genom telemedicin och bedside app.

”Honungsforskning”

RiksSår har deltagit i de första kliniska prövningarna i forskningen kring behandling med honung för svårläkta sår.

Butler E. Doktorsavhandling “Lactic acid bacterial symbionts from the honeybee: Characteristics and applications in wound management” godkändes vid disputation, medicinska fakulteten, Lunds universitet, 2015-12-04.

Publikationer 2015

Harding K, Öien RF et al. Simplifying venous leg ulcer management. Consensus recommendations. *Wounds International* 2015. www.woundsinternational.com

Öien RF, Forssell H, Ragnarson Tennvall G. Cost consequences due to reduced ulcer healing times - analyses based on the Swedish Registry of Ulcer Treatment. *Int Wound J*. 2015 Jun 30. doi: 10.1111/iwj.12465. [Epub ahead of print]

Öien RF. Mall för omhändertagande minskade kostnader för svårläkta sår. *Läkartidningen*. 2015;112:DL7I Lakartidningen.se 2015-07-24

Rut F Öien, Åsa Boström. RiksSår – ett nationellt kvalitetsregister för patienter med svårläkta sår – ett verktyg för att åstadkomma ett strukturerat, effektivt omhändertagande av denna patientgrupp. *Dermatologi & Venereologi* 2015;3:14-6.

Öien RF. RiksSår – ett svenskt kvalitetsregister för aktiv sårläkning. *SårMagasinet* 2015;1:18–21.

Lindholm C. Sårcentrum i Blekinge – entusiasm, klinisk kompetens och forskning ger sårläkning i världsklass. *SårMagasinet* 2015;4:32-5.

Manus som accepterats för publikation

Butler E, Lindholm C, Oien R, Olofsson T, Jelnes R, Andersson H, Forssgren A, Nilson B, Vasquez A. Investigation of the bacterial diversity and therapeutic properties of lactic acid bacterial symbionts in venous insufficiency ulcers. *Int Wound J*.

Hellström A, Nilsson C, Nilsson A, Fagerström C. Leg ulcers in older people: a national study addressing variation in diagnosis, pain and sleep disturbance *BMC Geriatrics*

Manus under bearbetning

Pokorna A, Oien RF, Förssell H, Vasmanska S, Lindholm C. International cooperation for prevalence, prevention and healing of pressure ulcers is challenged by the lack of national registries.

Magisterarbeten

Cajsa Hamel, Therese Larsson. BMIs påverkan på sårhäkningsgrad vid bensår utifrån data från det nationella kvalitetsregistret. Högskolan Väst, Trollhättan

ST-läkares kvalitetsarbeten 2015

Lisa Karlsson. Minskar statiner tid till sårhäkning? En kohortstudie på patienter med svårhäkta ben och fotsår.

Helena Andersson. Hur ser det ut vad det gäller kvalitetsregistret häkningstid för patienter med venösa bensår? En jämförelse mellan behandling med peroral antibiotika, antiseptiska förband och standardbehandling med data från det nationella RiksSår.

Anna-Maria Ursberg. Kan särskilt svårhäkta venösa bensår identifieras på tidigt stadium? Hudkliniken, Helsingborg.

Geografisk och professionell förankring.

RiksSår har en bred geografisk och professionell förankring bland läkare, sjuksköterskor och undersköterskor i hela vårdkedjan.

Följande specialistföreningar finns representerade i RiksSårs styrgrupp:

Sårsjuksköterskor i Sverige (SSiS), Svensk sjuksköterskeförening, Distriktssköterskeföreningen (DSF), Svensk Förening för Sjuksköterskor i Diabetesvård, Svensk Förening för Allmänmedicin (SFAM), Distriktsläkarföreningen (DLF), Sveriges läkarförbund (SLF), Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi (SSDV), Svensk Kirurgisk Förening, Svensk Geriatrisk Förening (SGF), STRAMA, RG Aktiv Rehabilitering (ideell förening för personer med ryggmärgsskada) Rehab Station Stockholm och UCR.

Styrgrupp

Rut F Öien docent i allmänmedicin, registerhållare

Åsa Boström docent i dermatologi, ordförande i styrgruppen

Kristina Nordin, administrativ sekreterare

Christina Lindholm, professor i omvårdnad, Sophiahemmet Högskola

Nina Åkesson, magister, distriktssköterska, nationell koordinatör

Henrik Förssell, docent i kirurgi, statistiker

Mårten Eriksson, allmänläkare och ortoped

Madeleine Stenius, undersköterska/utbildningsansvarig, Rehab Station Stockholm

Linda Jervidal, distriktssköterska, koordinator för Jämtland, Västernorrland, Västerbotten, Norrbotten
Britt-Louise Andersson, leg sjuksköterska, sårsmordnare, Växjö
Dag Salaj, geriatiker, chefläkare, Capho geriatik Dalen
Jan Apelqvist docent i endokrinologi, Diabetesfotmottagningen, SUS, Malmö
Lena Blomgren, med.dr., kirurg, Karolinska Institutet
Olle Nelzén, docent, kirurg, Bensårscentrum, Skövde
Alexandra Forssgren, öl i dermatologi, Bensårscentrum Skövde
Hanna Wickström, allmänläkare, doktorand, Sårcentrum Blekinge
Emma Sisth, ST-läkare i allmänmedicin

Patient- och anhörigrepresentanter: Harry Hansson och Inger Jardevi

Adjungerade medlemmar:

Astrid Lundevall, öl, Strama Stockholm
Anna Trinks, registerhållare Senior Alert
Kristina Malmsten, distriktssköterska, Senior Alert
Camilla Brodén, UCR, Uppsala

Styrgruppsmöten – RiksSår

150414 och 151013

Deltagande i Senior alerts styrgruppsmöten
150130, 150324, 150831

Deltagande i SSiS Styrelsemöte
150520

Användarmöte

150923-150924 Stockholm, Scandic Klara

Utbildningar

Ett flertal utbildningar inom sårområdet har genomförts i hela landet i samband med implementering av registret och vid användarmöten. Ett flertal webinarier har genomförts under året via www.rikssar.se.

Utbildningar – Föreläsningar: RiksSår och registreringsteknik

150128 Blekinge Tekniska Högskola, Karlskrona
150215 Distriktsläkarna i Stockholm
150220 Distriktssköterskeprogrammet Stockholm
150224 Lyckeby VC, Karlskrona
150316 Kommun och landsting, Blekinge
150316 + 150323 Hässleholms kommun
150318 Östersunds kommun
150507 Krokoms HälsoCentral
150506 +150520 Kommun: Karlskrona, Karlshamn
150825 Verksamhetschefer och samtliga enhetschefer, Jämtland, Härjedalen
150902-150903 Sjuksköterskestudenter, Jämtland
150907 Bromölla kommun
150910 AT-läkarna Blekinge

150917 Brunflo HälsoCentral
151005 Chefer i Östersund: primärvård och kommun
151006 Distriktsköterskestudenter, Östersund
151007-151008 Kommun -och landstingspersonal, Hudiksvall och Gävle.
151014 Strama Duokurs, Stockholm
151019 Brunflo HälsoCentral
151021 Kirurgkliniken, Östersund.
151103 Odensala VC
151130 Östersund: MAS (Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska)
151210 Hemsjukvården Östersunds kommun

Symposier

150210-150211 Norrländska läkemedelsdagarna, Umeå
150420-150421 SSiS:s årsmöte (Sårjuksköterskor i Sverige), Stockholm
150506-150508 SSDV:s årsmöte (Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi), Skövde
150525-150529 Infektionsveckan och mikrobiologiskt vårmöte, Östersund
150923 Nordiska Rådet, Riksdagen (RiksSårs resultat kring minskad antibiotikaresistens)
151103 Högskolan väst, Trollhättan
151117-151118 RiksSårsdagar för personal inom landsting, kommun, privata enheter, Östersund
151119+151125 Sårdagarna i Örebro
151130 Internationell föreläsning på Blekinge Kompetenscentrum

NPDi

Mappning av registret. Telemöten vid 6 tillfällen 150219-150616
NPDi-arbetsmöten vid 5 tillfällen 150331-150625
NPDi- telemöten vid 4 tillfällen under tiden 150826-151006

UCR

150129 Möte UCR, RiksSår 2.0
150309- 150311 Arbeta med UCR, RiksSår 2.0
150319 Möte med UCR, första testversionen, Karlshamn
150812 Planeringsmöte UCR, Uppsala
151215 UCR-möte, Uppsala
UCR- telemöten vid 10 tillfällen under tiden 150819-151120

Mässor, Konferenser

150120-150121 Kvalitetsregisterkonferensen, Jönköping
150205 Konferens Äldres hälsa, Härnösand
150312-150313 Riksforum SSK, Mässa, Stockholm
150415 Läkartidningens symposium om E-hälsa, Stockholm
150422-150423 Släktträff, Gävle
150506-150508 Mässa Senior i Malmö, monter
150917-150918 RCO Syd dagarna i Lund
151015-151016 Äldre Omsorgsdagarna i Älvsjö
151021 Utvecklingsdag, Karlskrona
151111 Mässa, Växjö Förbättringsdag, monter

SKL

150317 Runda bordskonferens, Stockholm
150526 Kvalitetsregisterdag, Stockholm
150602 Rundabordskonferens, Stockholm
151111 Rundabordskonferens, Stockholm

Hälsovalsutbildning Blekinge 150902-151216

Utbildning för all personal på 14 vårdcentraler i Blekinge

Ronnebyprojektet 150301-151203

Implementering av arbetsstruktur och registrering enligt Riksår i kommunen.
Uppstartmöte, informationsträffar, utbildningstillfällen vid 12 olika tillfällen.

Webbseminarium

"Hur man kan använda registret för att öka kvalitén på vården av patienter med svårläkta sår" har getts vid 19 tillfällen under 2015.

"Registreringsteknik RiksSår" har getts vid 8 tillfällen 2015.

Forskarmöten-nätverk

150813 - Carolina Weller, Australien (Skype)
150902- Andrea Pokorna, Tjeckien (Skype)
150904 Forskarmöte, Karlskrona
150914- Forskarmöte: Åsa Boström, Dag Salaj, Rut F Öien, Stockholm
150916 Forskningsdag, Malmö
151113 Johan Heilborn, KI, Stockholm
151119 Malin Hollmark, Swedish Medtech
150428+151125- Stickybit, Malmö (bedside app)

Telemöten övriga

Senior Alert- vid 4 tillfällen under tiden 150904-151201
150408 International Wound Journal - telemöte
150416 Kvalitetsportalen- telemöte

Övriga möten

150128 Möte upphandling i Stockholm, ssl.se
150304 Projektmöte Stockholm
150325 Trycksårsfilm- release, Rehab Station Stockholm

Organisation - Registerledning

Registerhållare: Rut F Öien
Ordförande i styrgruppen: Åsa Boström
Nationell koordinator: Nina Åkesson
Registersekreterare Kristina Nordin
Statistiker: Henrik Forssell
Regionala koordinatörer: Linda Jervidal, Jämtland, Agneta Bergsten, Södersjukhuset
Stockholm Anna Davnert Skåne, Blekinge, Kronoberg, Kalmar
Lokal koordinator, Förbättringscoach Charlotta Prahl
UCR registerutveckling RiksSår 2.0
IT-tekniker för RiksSår 1.0 Hans Eliasson